

Opis

Podręcznik akademicki do przedmiotów: Wstęp do politologii, Międzynarodowe stosunki polityczne, Teoria polityki, Historia instytucji politycznych, Współczesne systemy polityczne i inne. Zawiera podstawowe wiadomości z zakresu przedmiotu, historii, systemów, organizacji, prawa międzynarodowego, głównych problemów globalizacji (suwerenność, bezpieczeństwo, ekonomia). Każdy rozdział kończy się podsumowaniem i literaturą. Najważniejsze problemy zostały zaakcentowane umieszczeniem ich w ramkach, podobnie skonstruowane zostało wprowadzenie w poszczególne części przez postawienie zasadniczych pytań, na które odpowiedź czytelnik znajdzie po lekturze tej książki:

- w jaki sposób stosunki międzynarodowe wpływają na nasze codzienne życie?
- jaki jest kontekst historyczny współczesnych stosunków międzynarodowych
- jak badać stosunki międzynarodowe z teoretycznego punktu widzenia?
- które jednostki mają wpływ na stosunki międzynarodowe?
- jakie role odgrywają organizacje pozarządowe?
- dlaczego wybuchają wojny?
- czy globalizacja ma przyszłość?

Pozycja przeznaczona dla studentów stosunków międzynarodowych, politologii i dziennikarstwa.

Spis treści

Wstęp

1. Ujęcia stosunków międzynarodowych

Stosunki międzynarodowe w życiu codziennym

Myślenie teoretyczne

Formułowanie odpowiedzi

Historia

Filozofia

Behawioryzm

Ujęcia alternatywne

Scalanie odpowiedzi

Podsumowanie: Zrozumieć stosunki międzynarodowe

Co dalej?

2. Kontekst historyczny współczesnych stosunków międzynarodowych

Świat przedwestfalski

Grecja i system interakcji miast-państw

Rzym: rządzenie cesarstwem

Wieki średnie: centralizacja i decentralizacja

Późne wieki średnie: rozwijanie sieci transnarodowych.

Powstanie systemu westfalskiego

Europa w XIX wieku

Wynik rewolucji: podstawowe zasady

Pokój u podstaw systemu europejskiego

Równowaga sił

Załamanie: umacnianie się sojuszy

Lata międzywojenne i II wojna światowa

Zimna wojna

Źródła zimnej wojny

Zimna wojna jako seria konfrontacji

Zimna wojna jako długi pokój

Era postzimnowojenna

Podsumowanie: Uczyc się z historii

3. Konkurencyjne perspektywy. Jak myśleć teoretycznie o stosunkach międzynarodowych

Myślenie teoretyczne

Teoria i poziomy analizy

Liberalizm i neoliberalizm instytucjonalny

Realizm i neorealizm

Perspektywa radykalna

Konstruktywizm

Teoria w działaniu: analiza wojny w Zatoce w roku 1991 oraz wojny w Iraku w roku 2003

Podsumowanie: Widzieć świat przez pryzmat teorii

4. System międzynarodowy

Pojęcie systemu

System międzynarodowy według liberałów

System międzynarodowy według realistów

Polaryzacja

Stratyfikacja

Jak zmienia się system międzynarodowy

System międzynarodowy według radykałów

Zalety i wady systemu międzynarodowego jako poziomu analizy

Podsumowanie: Od systemu międzynarodowego do państwa

5. Państwo

Państwo i naród

Alternatywne koncepcje państwa

Państwo w ujęciu liberalnym

Państwo w ujęciu realistycznym

Państwo w ujęciu radykalnym

Porównanie liberalnego, realistycznego i radykalnego ujęcia państwa

Istota siły państwa

Naturalne źródła siły

Materialne źródła siły

Niematerialne źródła siły

Wykorzystanie siły państwa

Sztuka dyplomacji

Ekonomiczne środki polityki

Użycie siły

Teoria gier

Modele procesu decyzyjnego w polityce zagranicznej

Model racjonalny

Model biurokratyczno-organizacyjny

Model pluralistyczny

Wyzwania dla państwa

Globalizacja

Ruchy transnarodowe

Ruchy etnonarodowe

Podsumowanie: Państwo i stojące przed nim wyzwania

6. Jednostka

Elity polityki zagranicznej: jednostki, które coś znaczą

Wpływ elit: uwarunkowania zewnętrzne

Wpływ elit: czynnik osobowościowy

Samodzielne podejmowanie decyzji

Mechanizmy przetwarzania informacji

Osoby prywatne

Opinia publiczna

Elity i masy: cechy wspólne

Wpływ opinii publicznej na elity

Działania masowe podejmowane przez społeczeństwa pozbawione przywódcy

Podsumowanie: Ile znaczą jednostki?

7. Organizacje międzyrządowe, organizacje pozarządowe i prawo międzynarodowe

Organizacje międzyrządowe

Powstanie organizacji międzyrządowych

Role organizacji międzyrządowych

Organizacja Narodów Zjednoczonych

Organizacje pozarządowe

Wzrost znaczenia i wpływów organizacji pozarządowych

Funkcje i role organizacji pozarządowych

Granice wpływów organizacji pozarządowych

Prawo międzynarodowe

Prawo międzynarodowe i jego funkcje

Źródła prawa międzynarodowego

Egzekwowanie prawa międzynarodowego

Realistyczne spojrzenie na organizacje i prawo międzynarodowe

Radykalne spojrzenie na organizacje i prawo międzynarodowe

Podsumowanie: Jakie znaczenie mają organizacje międzyrządowe, pozarządowe i prawo międzynarodowe?

8. Wojna i konflikt

Przyczyny wojen

Jednostka: interpretacja realistyczna i liberalna

Państwo i społeczeństwo: interpretacja liberalna i radykalna

System międzynarodowy: interpretacja realistyczna i radykalna

Przypadek Jugosławii

Zmieniający się charakter prowadzenia działań wojennych i jego instrumenty

Wojna totalna

Wojna ograniczona

Wojna domowa

Wojna asymetryczna

Terroryzm

Tradycja wojen sprawiedliwych

Podejścia do radzenia sobie z brakiem bezpieczeństwa

Podejścia liberalne: bezpieczeństwo zbiorowe oraz kontrola zbrojeń i rozbrojenie

Podejścia realistyczne: równowaga sil i odstraszenie

Inne zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego

Podsumowanie: Bezpieczeństwo międzynarodowe - stare i nowe

9. Międzynarodowa ekonomia polityczna

Rywalizujące podejścia teoretyczne

Realizm: statyzm lub merkantyizm

Liberalizm ekonomiczny

Radykalizm: alternatywa marksistowska i zależności

Najważniejsze założenia ekonomii liberalnej

Siła, konkurencja i rozwój w międzynarodowej ekonomii politycznej

Luka rozwojowa: liberalizm kontra radykalizm

Rywalizujące bloki handlowe: liberalizm kontra statyzm

Rola instytucji w rozwiązywaniu problemów siły, konkurencji i rozwoju

Instytucje powstałe w Bretton Woods

Wielonarodowe korporacje: stymulacja rozwoju czy instrumenty wycisku?

Organizacje pozarządowe: nowi aktorzy na scenie międzynarodowej ekonomii politycznej

Podsumowanie: Zbieżność i rozbieżność gospodarcza

10. Zagadnienia globalizacji

Zdrowie i choroba - ochrona życia we wspólnotach

AIDS jako zagadnienie globalizacji

Nie tylko AIDS

Podejście teoretyczne

Środowisko naturalne - ochrona przestrzeni we wspólnotach globalnych

Perspektywy koncepcyjne

Zagadnienia ludnościowe

Kwestia zasobów naturalnych

Zanieczyszczenie

Ekologiczne organizacje pozarządowe w działaniu

Podejście teoretyczne

Prawa człowieka - ochrona ludzkiej godności

Określanie praw człowieka i tworzenie ich systemu

System praw człowieka w praktyce

Inni aktorzy działający na rzecz przestrzegania praw człowieka

Prawa kobiet jako prawa człowieka: globalizacja praw kobiet

Znaczenie zagadnień globalizacji

Czy zagadnienia globalizacji prowadzą do globalnego zarządzania?

Podsumowanie: Zmieniając siebie

Słowniczek

Indeks nazwisk

Indeks geograficzny

Indeks organizacji i stowarzyszeń